

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
з дисципліни «Основи міжнародної безпеки»

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	29 «Міжнародні відносини»
спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
освітня програма	«Міжнародні відносини та регіональні студії»
вид дисципліни	обов'язкова
факультет	міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач: канд. екон. наук Панова І.О.

2022/ 2023 навчальний рік

1. Навчальний контент:

Тема 1. Загальна характеристика та суть права міжнародної безпеки.

Зміст поняття «право міжнародної безпеки», відмежування його від інших суміжних категорій. Становлення права міжнародної безпеки, як окремої галузі міжнародного права. Принципи права міжнародної безпеки. Джерела права міжнародної безпеки. Види міжнародної безпеки.

Тема 2. Міжнародне співробітництво, як спосіб підтримання безпеки та правопорядку. Міжнародний конфлікт. Міжнародний правопорядок.

Визначення поняття «міжнародне співробітництво» та його суть. Сучасні форми міжнародного співробітництва. Суб'єкти міжнародного співробітництва.

Зміст поняття «міжнародний конфлікт». Загальна характеристика причин виникнення міжнародних конфліктів. Типологія міжнародних конфліктів. Зміст поняття «міжнародний правопорядок», підходи до його розуміння. Мета та завдання міжнародного правопорядку. Структура міжнародного правопорядку. Загальна характеристика засобів забезпечення міжнародного правопорядку. Загальна характеристика моделей міжнародної безпеки.

Тема 3. Міжнародна воєнна безпека.

Зміст поняття «міжнародна воєнна безпека»: загальний огляд теоретичних положень. Система та принципи міжнародної воєнної безпеки. Джерела міжнародного права у сфері воєнної безпеки. Огляд та характеристика негативних чинників, що впливають на міжнародну воєнну безпеку. Типологія військових конфліктів. Гібридна війна. Сучасні засоби забезпечення міжнародної воєнної безпеки. Міжнародно-правовий режим роззброєння та обмеження озброєнь. Миротворчі місії.

Тема 4. Міжнародна економічна безпека.

Підходи до визначення поняття «міжнародна економічна безпека». Спеціальні принципи міжнародної економічної безпеки. Джерела

міжнародного права у сфері економічної безпеки. Характеристика чинників, що впливають на міжнародну економічну безпеку. Міжнародні засоби забезпечення економічної безпеки.

Тема 5. Міжнародна інформаційна безпека.

Визначення поняття «міжнародна інформаційна безпека», характеристика її складових. Принципи та джерела міжнародної інформаційної безпеки. Сучасні негативні чинники, що впливають на міжнародну інформаційну безпеку. Кіберзлочини. Інформаційна війна. Система міжнародних засобів забезпечення інформаційної безпеки.

Тема 6. Міжнародна екологічна безпека.

Зміст поняття «міжнародна екологічна безпека», її зв'язок з іншими видами безпеки. Принципи та джерела міжнародного права у сфері екологічної безпеки. Суб'єктивні та об'єктивні чинники, які мають негативний вплив на міжнародну екологічну безпеку. Екоцид. Організаційні та матеріальні засоби забезпечення міжнародної екологічної безпеки. Діяльність Greenpeace. Червоний список Міжнародного союзу охорони природи.

Тема 7. Міжнародна ядерна та радіаційна безпека.

Відмінності між поняттями «безпека» та «захищеність» у міжнародно-правових актах. Визначення понять «міжнародна ядерна безпека» та «міжнародна радіаційна безпека». Міжнародно-правовий режим ядерної та радіаційної безпеки та його нормативне забезпечення. Спеціальні принципи міжнародного права у сфері ядерної та радіаційної безпеки. Функціональне призначення та діяльність Міжнародного агентства з атомної енергії. Європейське товариство з атомної енергії. Без'ядерний статус, як особливість воєнної політики держави. Без'ядерний статус України.

Тема 8. Міжнародна соціальна безпека.

Підходи до розуміння поняття «міжнародна соціальна безпека». Похідний характер загроз у сфері соціальної безпеки. Загальні та галузеві джерела

міжнародного права у сфері соціальної безпеки. Соціальні обов'язки держави у міжнародному праві. Загальна характеристика загроз у сфері міжнародної соціальної безпеки. Сучасні міжнародно-правові засоби забезпечення міжнародної соціальної безпеки. Проблема біженців. Сучасні питання гендерної рівності. Трудова міграція.

Тема 9. Міжнародно-правовий режим протидії тероризму.

Визначення поняття «тероризм» та інших суміжних категорій. Суть та структура міжнародно-правового режиму протидії тероризму. Міжнародний захист прав людини в умовах протидії тероризму. Міжнародно-правове регулювання форм протидії тероризму. Проведення контртерористичних операцій.

Тема 10. Українська держава у системі міжнародної безпеки.

Нормативно-правові засади участі України у міжнародних заходах у сфері безпеки. Інституційні основи національної безпеки України. Загальний огляд системи воєнної безпеки України. Нормативні та інституційні основи інших видів національної безпеки. Вектори розвитку Української держави у сфері безпеки.

Рекомендована література

Основна література

1. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства : пер. з англ. Київ : Вид. дім « Києво-Могилянська академія», 2018. 109 с.
2. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 416 с.
3. Дзьобань О.П. Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади : монографія. Харків : Право, 2021. 776 с.
4. Загурська-Антонюк В. Ф. Міжнародна безпека у контексті глобалізації сучасного світу. *ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ. Інвестиції: практика та досвід.* 2020. № 13-14. С.103-109.
5. Конфлікти, що змінили світ / Наталя Іщенко (Гумба) та ін. Харків:

«Фоліо», 2020. 192 с.

6. Кучик О. С. Зовнішня політика України : підручник. Львів, 2018. 446 с.
7. Куц Г.М. Концептуалізація понять «національна безпека» і «державна безпека» у політико-правовому дискурсі. Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки, збірник наукових праць. Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. Харків, 2020. Вип. 1 (20). С. 139-153.
8. Рущенко І. Війна цивілізацій: анатомія російсько-українського конфлікту. Київ : ВД «Києво-Могилянська Академія», 2020. 436 с.
9. Почепцов Г. Фейк. Технології спотворення реальності. Київ : ВД «Києво-Могилянська Академія», 2020. 224 с.
10. Примуш Р. Б. Система колективної безпеки як основа національної та міжнародної безпеки. *ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ. Інвестиції: практика та досвід*. 2022. №5 С.71–75.
11. Румик І. І. Продовольча безпека держави: питання теорії, методології, практики: монографія. Київ : КРОК, 2020. 420 с.
12. Резнікова Н. В. Глобальні екологічні проблеми в сучасному світі: екологічна детермінанта міжнародних економічних відносин. Київ : Вістка, 2018. 216 с.
13. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії. Київ : Наш формат. 2019. 608 с.
14. Шергін С. Політологія міжнародних відносин. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 256 с.
15. Юхименко, Петро. Глобалізація та політика національної безпеки. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 408 с.
16. Ядерна безпека: міжнародний та національний вимір: монографія / за заг. ред. В.І. Розвадовського. Київ : КНТ, 2017. 223 с
17. Baylis J. *The Globalization of World Politics : An Introduction to International Relations* : 7-th ed. United Kingdom : Oxford University Press, 2017. 610 p.
18. Booth, Ken. *Theory of World Security*. Cambridge University Press. 2007. 489 p.
19. Chirico J. *Global Problems, Global Solutions: Prospects for a Better World*.

Thousand Oaks : SAGE, 2018. 648 p.

20. Peace and Security in 2022. Overview of EU action and outlook for the future / Elena and others. Brussels, 2022. 83 p.

21. Hurd I. International Organizations : Politics, Law, Practice. 3 rd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2017. 310 p.

22. Bekkers F., Louw H., Bolder P. Bianca Torossian Substantiating the Defence Strategic Challenges. *Hague Centre for Strategic Studies*. 2019. P. 56.

23. International Organization and Global Governance. 2 nd ed. / Weiss T. G., Wilkinson R. (eds.). London : Taylor & Francis Ltd, 2018. 778 p.

24. The Globalization of World Politics: An Introduction to International Relations. 7 th ed. / J. Baylis, S. Smith, P. Owens (eds.). Oxford : Oxford University Press, 2017. 610 p.

25. Major General (Retired) Robert Gordon. Peace Operations Training Institute. Fifth edition. Williamsburg : Peace Operations Training Institute. 2022. 179 p.

Допоміжна література

1. Буюджа С. Позитивний досвід правового регулювання боротьби з кіберзлочинністю в країнах ЄС. *Європейський політичний і правовий дискурс*. 2017. Vol. 4. Iss. 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evrpol_2017_4_4_7.

2. Власюк О.С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики: Вибр. наук. праці. Київ : НІСД, 2016. 528 с.

3. Глобальна та національна безпека: підручник / В..І. Абрамов та ін. ; за заг. ред. Г.П.Ситника. Київ : НАДУ, 2016. 784 с.

4. Єремєєва І.А. Проблеми трансформації міжнародних збройних конфліктів у сучасному світі. *Politicus*. 2017. №6. С.128–131.

5. Зінченко В. В. Глобалізація і глобалістика : навч. посіб. Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 428 с

6. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. Київ : Наш Формат, 2018. 320 с.

7. Коппель О., Пархомчук О. Міжнародні відносини ХХ ст. : навчальний посібник. Київ : Друкарський двір, 2019. 390 с.

8. Ластовський В. Історія держави і права зарубіжних країн. Київ : Вид.

центр КНУКіМ, 2017. 195 с.

9. Міжнародні регіональні процеси та зовнішньополітичні пріоритети / за ред. І. Горобець та ін. Київ : Дипломатична академія України при МЗС України 2017. 436 с.

10. Мельник Л. Г. Сучасні соціально-економічні тренди: досвід ЄС та практика України у світлі промислових революцій : монографія. Суми : Сум. держ. ун-т, 2021. 336 с.

11. Недбай В. В. Світова політика сучасності: навч. посіб. Миколаїв : Швець В. Д., 2017. 237 с.

12. Панова І.О., Жеваго О.К. Історико-теоретичні аспекти дослідження формування зовнішньої політики Ісламської Республіки Іран. *«Проблеми економіки»*. 2022. № 2, т. 5. С.32–38.

13. Тіт О. Суспільні рухи як форма громадянського активізму в сучасній Україні. *Вісник Львівського ун-ту. Серія «Філософсько-політологічні студії»*. 2019. Вип. 24. С. 204–211.

14. Хаас Р. Розхитаний світ: зовнішня політика Америки і криза старого ладу / пер. з англ. Микола Климчук. Київ : Основи, 2019. 375 с.

15. Шергін С. О.. Політологія міжнародних відносин: навчальний посібник. 2-е вид., випр. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 256 с.

16. Cheberyako O. V., Kolesnyk V. F. International security in the frame of modern global challenges: Collection of scientific works. Vilnius : Mykolas Romeris University, 2018. 556 p.

17. Steger M. B. Globalization : A Very Short Introduction. 4th ed. USA : Oxford University Press, 2017. 48 p.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Amnesty International. URL: <https://www.amnesty.org.ua>
2. Foreign Affairs /magazine/. URL: <https://www.foreignaffairs.com>
3. Foreign Policy. URL: <https://foreignpolicy.com>
4. International Security Journal. URL: <https://direct.mit.edu/isec>

5. UN News. Global perspective Human stories. <https://news.un.org/en/>
6. UN. URL: <https://www.un.org/en/>
7. Stockholm International Peace Research Institute. URL: <https://sipri.org>
8. RAND Corporation: Global Security. URL: <https://www.rand.org/topics/global-security.html>
9. The International Institute for Strategic Studies. URL: <https://www.iiss.org>
10. Закон України «Про національну безпеку України» (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
11. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України». Указ Президента України №121/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>

2. Плани практичних(семінарських) занять, завдання для лабораторних робіт, самостійної роботи:

Заняття 1. Міжнародне співробітництво, як спосіб підтримання безпеки та правопорядку. Міжнародний конфлікт. Міжнародний правопорядок. (семінар – 2 год.).

План семінару / Питання для обговорення

1. Співвідношення понять «міжнародна», «регіональна», «національна» безпека.
2. Вплив глобалізації на міжнародну безпеку.
3. Характеристика моделей міжнародної безпеки регіонів світу: європейський, близькосхідний, азіатсько-тихоокеанський, центральноамериканський, північноамериканський.
4. Національна, регіональна і локальна безпека суперечність інтересів та проблема узгодження їх.

Заняття 2. Міжнародна економічна безпека. (семінар – 2 год.).

План семінару / Питання для обговорення

1. Різновиди національної безпеки.
2. Сутність і класифікаційні характеристики економічної міжнародної безпеки.
3. Індикатори економічної безпеки.
4. Формування єдиного глобального ринку факторів виробництва, зростання міграції.
5. Розширення впливу підконтрольних розвиненим країнам світових фінансових та економічних інститутів.

6. Розширення впливу підконтрольних розвиненим країнам світових фінансових та економічних інститутів.
7. Співвідношення тіньової економіки та національної безпеки.
8. Інструменти, методи і механізми протидії криміналізації та корупції.

Заняття 3. Міжнародна інформаційна безпека. (семінар – 2 год.)

План семінару / Питання для обговорення

1. Універсальність інформаційного простору.
2. Класифікація загроз в інформаційній сфері.
3. Застосування міжнародних стандартів в інформаційній сфері.
4. Поняття системи забезпечення інформаційної безпеки.
5. Методи забезпечення інформаційної безпеки.
6. Структура системи забезпечення інформаційної безпеки та її складові.
7. Впорядкування глобальної інформаційної інфраструктури.
8. Зміст та види загроз національним інтересам та національній безпеці в інформаційній сфері.
9. Державна політика національної безпеки в умовах нової інфосфери.

Заняття 4. Міжнародна екологічна безпека. (семінар – 2 год.)

План семінару / Питання для обговорення

1. Поняття екологічного ризику та його місце в системі екологічної безпеки.
2. Чинники виникнення міжнародної екологічної небезпеки.
3. Моніторинг формування, розвитку та проявів екологічної небезпеки в регіонах.
4. Глобальні екологічні проблеми.
5. Взаємозв'язок екологічної безпеки з економічною, ресурсною, енергетичною та іншими видами безпекового розвитку країн та регіонів світу.
6. Сучасні тенденції екологічної політики в розвинених країнах світу.
7. Міжнародні правові основи забезпечення екологічної безпеки.

Заняття 5. Міжнародна ядерна та радіаційна безпека. (семінар – 2 год.)

План семінару / Питання для обговорення

1. Поняття режиму непоширення ядерної зброї.
2. Правові заходи забезпечення радіаційної безпеки.
3. Норми, правила і стандарти в галузі забезпечення ядерної та радіаційної безпеки.
4. Оцінка стану радіаційної безпеки.
5. Екологічні вимоги до розміщення, проектування, будівництва та експлуатації ядерних об'єктів.

Заняття 6. Міжнародна соціальна безпека.(семінар – 2 год.).

План семінару / Питання для обговорення

1. Міжнародні соціальна безпека: визначення поняття та його суть.
2. Особливості суб'єктів та об'єктів міжнародної соціальної безпеки.
3. Класифікація джерел міжнародного права у сфері соціальної безпеки.
4. Міжнародно-правове регулювання соціальних обов'язків держави.
5. Проблема біженців у сучасних міжнародних правовідносинах.
6. Сучасні виміри принципу гендерної рівності.
7. Міжнародна трудова міграція, як загроза у сфері соціальної безпеки.
8. Загальний огляд інших загроз у сфері міжнародної соціальної безпеки.

Заняття 7. Міжнародно-правовий режим протидії тероризму. (семінар – 2 год.)

План семінару / Питання для обговорення

1. Тероризм як довгострокова загроза безпеці держав.
2. Соціально-політична суть та види міжнародного тероризму.
3. Антитерористичні інституційні механізми.
4. Міжнародна співпраця в боротьбі з фінансуванням тероризму.
5. Аналіз Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму від 16 травня 2005 року (ратифікована Україною 31 липня 2006 року).

Заняття 8. Українська держава у системі міжнародної безпеки. (семінар – 2 год.)

План семінару / Питання для обговорення

1. Місце України в геополітичному просторі.
2. Міжнародні відносини України в контексті національної безпеки.
- 3.Співробітництво України з країнами Сходу та Азії в питаннях забезпечення безпеки.
4. Еволюція співробітництва Україна – НАТО
5. Російське військове вторгнення в Україну та його вплив на світові соціально-економічні і політичні процеси.
6. Нормативно-правове регулювання миротворчої діяльності України: національний та міжнародний контекст.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи (доповіді)
1	Тема 1. Загальна характеристика та суть права міжнародної безпеки. 1.Надати визначення поняття «право міжнародної безпеки», його предмет. 2. Дослідити суб'єкти та об'єкти права міжнародної безпеки. 3. Проаналізувати нормативне закріплення та аналіз основних принципів права міжнародної безпеки. 4. Розглянути загальний огляд та класифікацію джерел права міжнародної безпеки.

	<p>5. Охарактеризувати види та моделі міжнародної безпеки.</p> <p>6. Виокремити взаємозв'язок видів міжнародної безпеки.</p> <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>
2	<p>Тема 2. Міжнародне співробітництво, як спосіб підтримання безпеки та правопорядку. Міжнародний конфлікт. Міжнародний правопорядок.</p> <p>1. Розглянути особливості участі суб'єктів міжнародного права у міжнародному співробітництві.</p> <p>2. Дослідити міжнародний конфлікт, зокрема, надати визначення поняття та його суть.</p> <p>3. Розкрити види та форми міжнародних конфліктів.</p> <p>4. Дослідити міжнародний правопорядок, зокрема, надати визначення поняття та загальну характеристику структури.</p> <p>5. Проаналізувати мету міжнародного правопорядку і способи її досягнення.</p> <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>
3	<p>Тема 3. Міжнародна воєнна безпека.</p> <p>1. Розглянути підходи до визначення поняття «міжнародна воєнна безпека».</p> <p>2. Надати характеристику предмету, об'єктів та суб'єктів міжнародної воєнної безпеки.</p> <p>3. Виокремити зв'язок міжнародної воєнної безпеки з національною безпекою.</p> <p>4. Порівняти невизнані та частково визнані держави, як суб'єкти міжнародної воєнної безпеки.</p> <p>5. Ознайомитися з джерела міжнародної воєнної безпеки, зокрема, оглядовою характеристикою та класифікацією.</p> <p>6. Проаналізувати акт агресії, як передумову військового конфлікту: міжнародно-правове регулювання.</p> <p>7. Розглянути війну, як основну форму міжнародного військового конфлікту.</p> <p>8. Надати загальну характеристику гібридної війни, як форми міжнародного конфлікту.</p> <p>9. Вивчити нормативні та організаційні засоби забезпечення міжнародної воєнної безпеки.</p> <p>10. Охарактеризувати форми матеріальних засобів забезпечення міжнародної воєнної безпеки.</p> <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>
5	<p>Тема 4. Міжнародна економічна безпека.</p> <p>1. Дослідити визначення та сутність поняття «міжнародна економічна безпека».</p> <p>2. Надати характеристику предмету, об'єктів та суб'єктів міжнародної економічної безпеки.</p> <p>3. Виявити взаємозв'язок міжнародної економічної безпеки з іншими видами безпеки.</p> <p>4. Проаналізувати спеціальні принципи міжнародної економічної безпеки.</p> <p>5. Визначити джерела міжнародного права у сфері економічної безпеки, а також особливості їх основних положень.</p> <p>6. Ознайомитись з міжнародно-правовим забезпеченням економічної рівності суб'єктів міжнародного права.</p> <p>7. Розглянути характеристику та класифікацію негативних чинників, які впливають на міжнародну економічну безпеку.</p> <p>8. Назвати організаційні засоби забезпечення міжнародної економічної безпеки.</p> <p>9. Запропонувати сучасні матеріальні засоби забезпечення міжнародної економічної безпеки.</p> <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>

5	<p>Тема 5. Міжнародна інформаційна безпека.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розглянути історію становлення системи міжнародної інформаційної безпеки. 2. Надати визначення поняття «міжнародна інформаційна безпека», дослідити особливості об'єктів та суб'єктів. 3. Проаналізувати принципи міжнародного права у сфері інформаційної безпеки. 4. Вивчити класифікацію міжнародно-правових актів, які регулюють інформаційні правовідносини. 5. Охарактеризувати сучасні загрози у сфері міжнародної інформаційної безпеки. 6. Інформаційна зброя, як спосіб нанесення шкоди інформаційній безпеці. 7. Кіберзлочинність: суть та форми. 8. Поглибити знання щодо інформаційної війни, як сучасної загрози міжнародній безпеці. 9. Запропонувати організаційні та матеріальні засоби забезпечення міжнародної інформаційної безпеки. <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>
6	<p>Тема 6. Міжнародна екологічна безпека.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомитися з поняттям міжнародної екологічної безпеки та її зв'язком з іншими видами безпеки. 2. Виокремити особливості складових міжнародної екологічної безпеки. 3. Порівняти спеціальні принципи міжнародного права у сфері екологічної безпеки. 4. Надати характеристику основних положень міжнародно-правових актів у сфері екологічної безпеки. 5. Дослідити екологічну безпеку (захищеність) людини за міжнародним правом. 6. Запропонувати загальну характеристику негативних чинників, які впливають на міжнародну екологічну безпеку. 7. Пояснити екоцид, як міжнародний злочин. 8. Охарактеризувати сучасні способи забезпечення міжнародної екологічної безпеки, а також оцінку їх дієвості. 9. Визначити неурядові міжнародні організації у системі екологічної безпеки. <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>
7	<p>Тема 7. Міжнародна ядерна та радіаційна безпека.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Надати визначення поняття «міжнародна ядерна безпека» та «міжнародна радіаційна безпека». 2. Висвітлити особливості ядерної та радіаційної безпеки серед інших видів міжнародної безпеки. 3. Вдосконалити знання щодо джерел міжнародного права у сфері міжнародної ядерної та радіаційної безпеки. 4. Розглянути без'ядерний режим, як основну умову забезпечення міжнародної ядерної безпеки. 5. Визначити роль міжнародного агентства з атомної енергії, розглянути правовий статус та надати аналіз діяльності. 6. Пояснити мирне використання ядерної енергії в Європейському Союзі. <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>
8	<p>Міжнародна соціальна безпека.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Написати есе на тему: «Вплив міжнародної трудової міграції на економіку країн Європейського Союзу». Здобувач за власним бажанням може обрати одну або декілька країн Європейського Союзу, за яким бажає проводити наукове дослідження.

9	<p>Міжнародно-правовий режим протидії тероризму.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розглянути історію становлення міжнародно-правового режиму як інструменту протидії тероризму. 2. Надати визначення поняття «тероризм». Відмежування тероризму від інших злочинів. 3. Надати загальну характеристику актів міжнародного права у сфері протидії тероризму. 4. Поглибити знання щодо інституційної основи міжнародно-правового режиму протидії тероризму. 5. Дослідити особливості захисту прав людини в умовах протидії тероризму. 6. Міжнародно-правове регулювання проведення контртерористичних операцій. 7. Загальний огляд рішень Європейського суду з прав людини щодо осіб, які засуджені за вчинення терористичних актів. Навести приклади. <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>
10	<p>Українська держава у системі міжнародної безпеки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Надати загальний огляд зовнішньополітичної діяльності держави, її членство у міжнародних організаціях. 2. Зробити доповідь за темою «Без'ядерний статус України: історія та сучасність». 3. Написати есе за темою «Система воєнної безпеки на території України: сучасні виклики та загрози». 4. Проаналізувати актуальність міжнародної інформаційної безпеки для сучасної Української держави. 5. Охарактеризувати участь України у міжнародних заходах забезпечення міжнародної соціальної безпеки. 6. Дослідити транскордонне переміщення відходів за законодавством України. <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>

Індивідуальні завдання:

Планом не передбачено

3. Питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти, для контрольних робіт передбачених навчальним планом:

ЗРАЗКИ ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

1. Дайте визначення поняття «право міжнародної безпеки», його предмет.
2. Проаналізуйте взаємозв'язок міжнародної економічної безпеки з іншими видами безпеки.
3. Назвіть джерела міжнародного права у сфері економічної безпеки, а також особливості їх основних положень.
4. Кіберзлочинність: суть та форми.

ЗРАЗОК ТЕСТІВ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

1. Міжнародний конфлікт – це

- a) зіткнення двох або більше різноспрямованих сил з метою реалізації цілей та інтересів в умовах протидії.
- b) зіткнення, що найменше чотирьох різноспрямованих сил з метою реалізації цілей та інтересів в умовах протидії.
- c) глобальна проблема сьогодення, пов'язана з небажанням дотримуватися міжнародних стандартів.
- d) різновид непокірності світових лідерів.

2. Суб'єктами міжнародного конфлікту можуть бути:

- a) держави, міждержавні об'єднання, , організаційно оформлені суспільно-політичні сили всередині держави міжнародні організації або на міжнародній арені.
- b) усі світові міжнародні організації.
- c) великі держави світу.
- d) міждержавні об'єднання та міжнародні організації.

Питання до підсумкового контролю з дисципліни:

1. Зміст поняття «право міжнародної безпеки».
2. Становлення права міжнародної безпеки, як окремої галузі міжнародного права.
3. Загальні принципи права міжнародної безпеки.
4. Характеристика джерел права міжнародної безпеки та їх класифікація.
5. Види міжнародної безпеки.
6. Визначення поняття «міжнародне співробітництво» та його суть.
7. Сучасні форми міжнародного співробітництва.
8. Суб'єкти міжнародного співробітництва.
9. Визначення та зміст поняття «міжнародний конфлікт».
10. Загальна характеристика причин виникнення сучасних міжнародних конфліктів.
11. Типологія міжнародних конфліктів.
12. Зміст поняття «міжнародний правопорядок», підходи до його розуміння.

13. Мета та завдання міжнародного правопорядку.
14. Структура міжнародного правопорядку.
15. Засоби забезпечення міжнародного правопорядку та їх типологія.
16. Моделі міжнародної безпеки.
17. Зміст поняття «міжнародна воєнна безпека».
18. Система міжнародної воєнної безпеки.
19. Принципи міжнародної воєнної безпеки.
20. Джерела міжнародного права у сфері воєнної безпеки.
21. Негативні чинники, що впливають на міжнародну воєнну безпеку.
22. Типологія військових конфліктів.
23. Гібридна війна.
24. Сучасні засоби забезпечення міжнародної воєнної безпеки.
25. Міжнародно-правовий режим роззброєння та обмеження озброєнь.
26. Міжнародно-правове регулювання проведення миротворчих місій.
27. Підходи до визначення поняття «міжнародна економічна безпека».
28. Спеціальні принципи міжнародної економічної безпеки.
29. Джерела міжнародного права у сфері економічної безпеки.
30. Характеристика чинників, що впливають на міжнародну економічну безпеку.
31. Міжнародні засоби забезпечення економічної безпеки.
32. Визначення поняття «міжнародна інформаційна безпека».
33. Принципи міжнародної інформаційної безпеки
34. Джерела міжнародної інформаційної безпеки.
35. Сучасні негативні чинники, що впливають на міжнародну інформаційну безпеку.
36. Кіберзлочинність.
37. Інформаційна війна.
38. Система міжнародних засобів забезпечення інформаційної безпеки.
39. Зміст поняття «міжнародна екологічна безпека».
40. Принципи міжнародної екологічної безпеки.
41. Джерела міжнародного права у сфері екологічної безпеки.
42. Суб'єктивні та об'єктивні чинники, які мають негативний вплив на

міжнародну екологічну безпеку.

43. Екоцид.

44. Засоби забезпечення міжнародної екологічної безпеки.

45. Неурядові міжнародні організації у системі екологічної безпеки.

46. Екологічна безпека (захищеність) людини за міжнародним правом.

47. Визначення понять «міжнародна ядерна безпека» та «міжнародна радіаційна безпека».

48. Міжнародно-правовий режим ядерної та радіаційної безпеки.

49. Джерела міжнародного права у сфері ядерної та радіаційної безпеки.

50. Принципи ядерної та радіаційної безпеки.

51. Міжнародне агентство з атомної енергії.

52. Європейське товариство з атомної енергії.

53. Без'ядерний статус, як особливість воєнної політики держави.

54. Підходи до визначення поняття «міжнародна соціальна безпека».

55. Джерела міжнародного права у сфері соціальної безпеки.

56. Соціальні обов'язки держави у міжнародному праві.

57. Загрози у сфері міжнародної соціальної безпеки.

58. Сучасні міжнародно-правові засоби забезпечення міжнародної соціальної безпеки.

59. Європейський суд з прав людини у сфері забезпечення міжнародної соціальної безпеки.

60. Міжнародно-правове регулювання статусу біженців.

61. Гендерна рівність у сучасному міжнародному праві.

62. Міжнародно-правове регулювання трудової міграції.

63. Визначення поняття «тероризм» та інших суміжних категорій.

64. Структура міжнародно-правового режиму протидії тероризму.

65. Міжнародний захист прав людини в умовах протидії тероризму.

66. Міжнародно-правове регулювання форм протидії тероризму.

67. Міжнародно-правове регулювання проведення контртерористичних операцій.

68. Зовнішньополітична діяльність України у сфері міжнародної безпеки.

69. Без'ядерний статус України.

70. Система воєнної безпеки на території України.
71. Екологічна безпека за законодавством України.
72. Інформаційна безпека на території України.
73. Участь України у міжнародних заходах забезпечення міжнародної соціальної безпеки.
74. Транскордонне переміщення відходів за законодавством України.
75. Російське військове вторгнення в Україну та його вплив на світові соціально-економічні і політичні процеси.

4. Завдання семестрового заліку

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин.

Вміст залікового білета й оцінювання відповідей на заліку:

Теоретичне питання – 20 балів (2x10).

Тести – 20 балів (10 тестових завдань x 2 бали).

Зразок залікового білету

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Спеціальність: Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії

Семестр: 4

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень): бакалавр

Навчальна дисципліна: «Основи міжнародної безпеки»

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ (ЗАВДАННЯ) № 1

1. Типологія військових конфліктів. (10 балів).
2. Джерела міжнародної інформаційної безпеки (10 балів).
3. Тестові завдання (20 балів).

Затверджено на засіданні кафедри туристичного бізнесу протокол №1 від «29» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ (Анатолій ПАРФІНЕНКО)
підпис

Екзаменатор _____ (Ірина Панова)
підпис

Приклад тестових запитань для проведення підсумкового контролю
Варіант 1

1. Який правовий акт повною мірою визначає основні питання щодо забезпечення національної безпеки в Україні?

- a) Конституція України;
- b) Закон України «Про основи національної безпеки України»;
- c) Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність»;
- d) Статут ООН.

2. Джерела небезпеки поділяються на:

- a) природні, техногенні, соціальні;
- b) природні, політичні, економічні;
- c) соціальні, військові, екологічні;
- d) екологічні, ядерні, технологічні.

3. До рівнів безпеки держави не належить:

- a) безпека індивідуума;
- b) безпека об'єднання держав;
- c) безпека суб'єкта господарювання;
- d) безпека держави.

4. Основні принципи міжнародного права закріплено

- a) В Статуті ООН
- b) В Статуті ОБСЄ
- c) На конференції НАТО
- d) В програмі розвитку та реформ МВФ.

5. Основні об'єкти національної безпеки:

- a) громадянин (людина) – його права й свободи;
- b) суспільство – його духовні й матеріальні цінності;
- c) держава – конституційний лад, територіальна цілісність та недоторканість кордонів;
- d) міжнародні відносини.

6. Основними принципами забезпечення національної безпеки є:

- a) пріоритет прав і свобод людини і громадянина;
- b) верховенство права;
- c) пріоритет договірних (мирних) засобів у розв'язанні конфліктів;
- d) гендерне право.

7. Ким обов'язково ухвалюються документи з питань національної безпеки і оборони?

- a) Радою національної безпеки і оборони України;
- b) Кабінетом міністрів України;
- c) суспільними організаціями;
- d) міжнародними фондами.

8. Міжнародна безпека, як система міжнародних відносин виключає вирішення спірних питань і розбіжностей між державами:

- a) за допомогою сили або загрози
- b) мирним способом
- c) керуючись нормами міжнародного права
- d) не розглядає вирішення спірних питань і розбіжностей між державами взагалі

9. Галузь міжнародного права, головна мета якої полягає в гуманізації ведення військових дій та полегшення страждань жертв війни – це

- a) Міжнародне гуманітарне право
- b) Міжнародне конституційне право
- c) Міжнародне цивільне право
- d) Міжнародне антивійськове право

10. Статутом ООН головну відповідальність за підтримання міжнародного миру та безпеки покладено на:

- a) Генеральну Асамблею ООН
- b) Раду Безпеки ООН;
- c) Міжнародний Суд ООН
- d) Секретаріат ООН